Rekenkamercommissie

Gemeente BORGER-ODOORN

Werkprogramma oktober 2020-september 2022

Rekenkamercommissie
Borger-Odoorn

De rekenkamercommissie is een onafhankelijke commissie die de gemeenteraad ondersteunt bij haar kaderstellende en controlerende taak. Zij onderzoekt of het gemeentelijke beleid:

1. Het gewenste effect heeft gehad = doeltreffendheid.
2. Doelmatig is geweest = is er geen geld verspild.
3. Volgens de regels is uitgevoerd = rechtmatigheid.

Met deze onderzoeken levert de rekenkamer een bijdrage aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Borger-Odoorn.
Doel van het onderzoek:
- Inzicht bieden in prestaties van de gemeente.
- Aanbevelingen voor de toekomst.

Onderzoeksprotocol en uitgangspunten

De werkwijze van de rekenkamercommissie is vastgelegd in een onderzoeksprotocol van zeven stappen.
De uitgangspunten zijn: zorgvuldigheid, objectiviteit en transparantie.

Zorgvuldigheid Objectiviteit Transparantie

Onze stappen

Stap 1

Inventarisatie onderzoeksonderwerpen

Het gehele jaar kunnen de gemeenteraad, samenleving, ambtelijke organisatie en het college van B&W onderwerpen aanleveren voor onderzoek. Deze onderwerpen belanden op een groslijst.

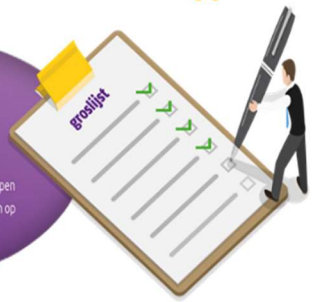

Stap 2

Onderwerpkeuze

Om uit de groslijst een onderwerp te kiezen hanteren we de volgende selectiecriteria;

- Financieel belang van het onderwerp.
- Maatschappelijk belang van het onderwerp.
- Uitvoerbaarheid van het onderzoek.
- Moet betrekking hebben op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van beleid.

Stap 3

Start onderzoek

We stellen een onderzoeksopzet inclusief planning op en informeren de gemeenteraad, college van B&W, gemeentesecretaris en griffie hierover.

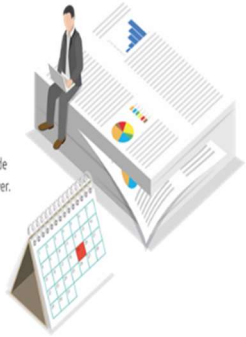

Stap 4

Uitvoering onderzoek

- Contact met diverse doelgroepen zoals de ambtelijke organisatie, leden van B&W, raadsleden en externe actoren.
- Uitvoering onderzoek: interviews, dossieraanvragen of gesprekken.

Stap 5

Rapportage onderzoek

- De uitkomsten van het onderzoek worden voorgelegd aan de gemeentesecretaris voor controle van eventuele fouten in het rapport.
- Eindrapportage van het onderzoek wordt voorgelegd aan college van B&W voor bestuurlijke reactie.

Stap 6

Aanbieding aan de raad

Na het opnemen van de bestuurlijke reactie en het nawoord van de rekenkamercommissie wordt het definitieve eindrapport naar de raad verstuurd.

Stap 7

Doorwerking

Wanneer de raadsleden instemmen met de conclusies en aanbevelingen en ook het college de aanbevelingen (deels) overneemt, is er sprake van doorwerking. Dit betekent dat de onderzoeksresultaten invloed hebben op de besluitvorming en het beleid.

Inleiding

Met genoegen presenteren wij u de actualisatie van het werkprogramma van de rekenkamercommissie Borger-Odoorn.

Hierin geven wij aan wie we zijn en vanuit welke visie en missie we ons werk doen.

Introductie Rekenkamercommissie

Medio 2021 is Marieke Ekelenkamp gestopt vanwege het bereiken van het einde van de laatste termijn. Met de inbreng vanuit de gemeenteraad hebben we een nieuw lid mogen verwelkomen in de persoon van Rosan Kuipers.

Naast Rosan zijn Ico van Slooten, Elias de Haan en voorzitter Piet Wanrooij de leden van de RKC. Geen van de vier leden hebben een (economische) binding met de gemeente. Wel hebben alle leden ervaring in en met het lokaal bestuur in meerdere rollen. Elias de Haan is ook actief in de rekenkamer van andere gemeenten. De Rekenkamercommissie wordt in de werkzaamheden ondersteund door de ambtelijk secretaris, Fransien Koenders.

De gemeente Borger-Odoorn kent de verordening op de Rekenkamercommissie, zoals vastgesteld tijdens de openbare raadsvergadering d.d. 16 januari 2020. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie in haar vergadering van 24 januari 2019 het reglement van Orde en het Onderzoeksprotocol opgesteld. Deze documenten zijn te raadplegen via de website van de gemeente Borger-Odoorn.

Missie

De rekenkamercommissie van de gemeente Borger-Odoorn is een betrokken en constructieve partner van de raad en bestaat, zoals hiervoor genoemd uit vier externe leden. Zij helpt de raad bij zijn kaderstellende en controlerende rol. Met een open en positief kritische houding wil de Rekenkamercommissie bijdragen aan inzichten in de doelmatigheid, de doeltreffendheid en rechtmatigheid van beleid en uitvoering van taken door het gemeentebestuur. De rekenkamercommissie doet op een onafhankelijke en zorgvuldige wijze onderzoek dat leidt tot toekomstgerichte aanbevelingen aan de raad. Het leren en stimuleren van verbeteringen in de uitvoering van taken staat voorop, naast het versterken van de rol van de raad. De onderzoeken en adviezen van de rekenkamercommissie richten zich op het samenspel tussen de raad, het college, de organisatie en de lokale samenleving. Het perspectief van de inwoners is een belangrijke invalshoek en inspiratie voor onderzoek.

Visie

Onze visie: *“ONDERZOEK WAAROP U KUNT VERTROUWEN”*

De rekenkamercommissie is onafhankelijk: zij maakt een eigen afweging in de keuze van te onderzoeken onderwerpen en werkzaamheden en is neutraal in de analyses, beoordelingen en aanbevelingen. Om een constructieve partner te zijn, wordt terdege rekening gehouden met de vragen en behoeften aan inzicht die leven in de raad. Goed contact met de raad is hierbij een belangrijke factor. Het doen van onafhankelijk, deskundig en zorgvuldig onderzoek is de hoofdtaak van de Rekenkamercommissie. Maar naast traditionele onderzoeken en onderzoeksrapporten worden ook andere middelen ingezet om de raad te voeden met inzichten en adviezen. De rekenkamercommissie ziet het als haar taak om periodiek te monitoren of en op welke wijze de aanbevelingen zijn overgenomen en geïmplementeerd.

De rekenkamercommissie hecht aan een goed en open contact met de Raad. Jaarlijks hebben de leden in het najaar of voorjaar, een contactmoment met de fracties. Wij zien dat als een basisvoorwaarde voor het functioneren. De input van de Raad is van groot belang om onderzoeksthema’s te selecteren en de timing en de vorm van haar producten goed te laten aansluiten bij de verwachtingen van de Raad. De rekenkamercommissie gaat voor toegankelijke en heldere rapporten. De kwaliteit mag niet ter discussie staan. Wij staan wij open voor de samenwerking met andere rekenkamers of andere partijen, indien dit bijdraagt aan de kwaliteit en/of bruikbaarheid van onderzoek en de professionaliteit.

Operationele doelen:

- Het vergroten van het bereik van onderzoeken naar het gevoerde beleid, streven is dat alle beleidsvelden aan bod in een periode van zes jaar;
- Het periodiek uitvoeren van een kleiner onderzoek;
- Het structureel monitoren van de opvolging van raadsbesluiten naar aanleiding van de aanbevelingen. Dat kan in bepaalde gevallen leiden tot een gericht opvolgingsonderzoek;
- Het bijdragen aan de kwaliteit van de organisatie;
- Per periode van zes jaar, zo mogelijk één onderzoek doen naar taken die door de gemeente op afstand zijn geplaatst.

Inbreng Raad

Actualisatie van het programma. In onze keuze voor de te onderzoeken onderwerpen hebben wij digitaal contact gezocht met alle fracties. De overleggen hebben plaatsgevonden in maart 2021. Daarbij hebben de fracties aangeven welke onderwerpen en aandachtspunten zij belangrijk vinden. De inhoud van deze inbreng is relevant geweest in de actualisatie van ons programma. Door de fracties zijn diverse onderwerpen thema's genoemd. Een aantal onderwerpen zijn door meer fracties genoemd. De aanpak is dat de groslijst is doorgenomen. Hieruit destilleren we onze voornemens voor de komende periode. Zie hierna onze selectie.

Hoe selecteert de Rekenkamercommissie?

Een groot aantal mogelijke onderzoeksonderwerpen zijn aangedragen. Niet alle onderwerpen lenen zich voor een uitgebreid rekenkamer onderzoek conform het protocol. In een aantal gevallen kan de onderzoeksvraag op een ander wijze worden beantwoord, bijvoorbeeld in de vorm van een compacte analyse.

De meeste aangedragen onderwerpen voldeden aan onze selectiecriteria, te weten:

- Er is sprake van een aanzienlijk belang in maatschappelijk, financieel, organisatorisch of bestuurlijk opzicht;
- Er is twijfel over doeltreffendheid, doelmatigheid, of rechtmatigheid;
- Er zijn Beleidsrisico's;
- De uitvoerbaarheid van het onderzoek;
- Er is spreiding over beleidsprogramma's;
- De te verwachten leereffecten en nieuwe inzichten rechtvaardigen de onderzoeksinspanning.

De meest kansrijke onderwerpen zijn of worden op de shortlist geplaatst. Deze onderzoeken willen we de komende twee jaar oppakken. Wij verwachten met het huidige budget maximaal vijf onderzoeken (groot/klein) per twee jaar te kunnen uitvoeren.

Het onderzoek rond Schuldhulpverlening in samenwerking met CAB, wordt 11 september 2021 toegelicht in een bijeenkomst met de fracties. De eerste primaathouder van dit onderzoek is Ico van Slooten.

De rekenkamercommissie overweegt mee te doen met een zogenaamd "Doe Mee Onderzoek, naar de RUD in Drenthe. Dit is een onderzoek naar een taak op afstand en wordt voorbereid met alle Drentse gemeenten en de Provincie Drenthe. Naar verwachting kan het onderzoek starten begin 2022 en de eerste primaathouder is Elias de Haan.

Aanpak Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie stelt iedere twee jaar een programma op. Hierin nemen we het volgende mee:

- De onderzoeken voor de komende jaren;
- Aanvullende voornemens;
- De Rekenkamercommissie spreekt per twee jaar met iedere fractie, de volgende keer is april 2022, input programma september 2022-september 2024;
- Ieder najaar/voorjaar wordt door de leden een consultatie moment afgesproken met de fracties over de voortgang en eventuele wensen;
- Oproep voor inbreng van thema's aan lokale samenleving en de organisatie, april 2022;

Naast onze kerntaak, het uitvoeren van grotere onderzoeken naar het gevoerde beleid, willen we ook inspelen op de actualiteit door ook kleinere onderzoeken uit te voeren. De Rekenkamercommissie levert daardoor maatwerk, dat is toegesneden op de behoefte van de gemeenteraad. Op basis van actualiteit kan het programma naar behoefte worden gewijzigd. De Rekenkamercommissie geeft de Raad uiteraard toelichting wanneer zij een onderzoek uitvoert wat niet in het tweejaarlijkse programma is opgenomen. Ook geeft de rekenkamercommissie daarover uitleg in haar jaarverslag.

De Rekenkamercommissie geeft aan of een onderzoek groot of klein is. Grote onderzoeken resulteren in een (traditioneel) rekenkamer rapport, kleine onderzoeken resulteren in een Rekenkamercommissie -brief;

De Rekenkamercommissie werkt in overeenstemming met de AVG. Zij maakt gebruik van de Functionaris Gegevensbeheer van de gemeente Borger-Odoorn

De Rekenkamercommissie kan een bij een onderzoek expertise uitnodigen uit de lokale samenleving;

De Rekenkamercommissie wil graag zichtbaar zijn en actualiseert haar website. De onderzoeken, onze formele documenten, het communicatieplan Rekenkamercommissie Borger-Odoorn, jaarverslagen en nieuwsbrieven (twee per jaar) zijn goed vindbaar. Onderzoeken ouder dan zes jaar worden gearchiveerd en kunnen op verzoek worden opgevraagd. Onderzoeken worden per jaar met een korte samenvatting opgenomen op onze website.

Het geactualiseerde werkprogramma (2020-2022) is duidelijk zichtbaar op de site. Zo ook de verordening, het vastgestelde reglement van orde en het vastgestelde onderzoekprotocol.

Het lopende onderzoek wordt prominent uitgelicht op de website en bezoekers van de site kunnen zo nodig reageren op het actuele onderzoek.

Programma 2020-2022

Beleidsprogramma	Onderwerp	Genoemd	Op shortlist 2020-2022	Naar de Raad
RKC	Vertrek/vacature invulling (benoeming Rosan Kuipers)	Intern RKC	Cf planning	2e kwartaal 2021
Onze inwoners	Schuldhulpverlening	Rekenkamercommissie	Ja	Laatste kwartaal 2021
Onze leefomgeving /Paragraaf Verbonden Partijen	RUD Drenthe/gemeenten	Rekenkamercommissie -fracties	Ja meedoe onderzoek Drentse gemeenten	Begin 2022
Intergemeentelijk samenwerken	BOCE	Rekenkamercommissie-fracties	Ja	Start laatste kwartaal 2021
Economie	Toerisme/recreatie	Rekenkamercommissie-fracties	ja	Start begin 2022
Onze leefomgeving	Follow up Ondermijning (REKENKAMERCOMMISSIE brief)		Zomer 2022	September 2022

Biodiversiteit en ecologisch maaibeheer is een optie om dit onderzoek in 2021-2022 uit te voeren in een samenwerking met de Hogeschool als afstudeerproject. Zodra de opdracht en de projectorganisatie is afgesproken wordt uw Raad separaat geinformeerd.

Zelfevaluatie

Periodiek houdt de Rekenkamercommissie zichzelf een spiegel voor. De natuurlijke momenten hiervoor zijn na afronding van een onderzoek en bij het opstellen van het programma/jaarverslag.

Onafhankelijkheid, kwaliteit, onderlinge samenwerking en de mate van aansluiten bij de belevingswereld van de raad zijn daarbij parameters.

Budget

Kiezen is ook verliezen. Niet alles wat we willen onderzoeken kunnen we zo maar oppakken. Een van de redenen is dat ons budget van € 30.000, -- dat niet toelaat. Uit het beschikbaar gestelde budget betalen we de door ons ingehuurde onderzoeksbureaus, het gemeentelijk lidmaatschap van de landelijke organisatie van rekenkamers (NVRR), de reis- en vergaderkosten en overige kosten. Ook kan er worden gekozen dat één of meerdere leden van de Rekenkamercommissie een onderzoek uitvoeren, dan wordt er gerekend met een vergoeding van € 50,-- per uur.

Over de besteding van het budget leggen wij verantwoording af in ons jaarverslag.

Vastgesteld door de rekenkamercommissie op 26 augustus 2021

De voorzitter, Piet Wanrooij

Bijlage 1

Mogelijke onderwerpen onderzoek rekenkamercommissie Borger-Odoorn 2021-2022

Nr	Onderwerp	Bron	Reacties fracties. Bron: schriftelijk verslag van de ZOOM-overleggen met de fracties Toelichting op de scores: +/+ = met stip op 1 +/- = positieve houding -/+ = gematigde houding -/- = niet doen - = niet genoemd							
			PvdA	CDA	VVD	GB	LBO	GL	CU	D66
1.	**Samenwerkingsverband BOCE**	RKC	+/+	+/+	-	+/+	-	+/+	+/+	+/-
2.	De veranderende rol van de gemeente (uitdagingsrecht)	RKC	-/-		+/-	+/-	-	+/-	-	+/+
3.	**Recreatie en toerisme**	RKC	+/-	+/-	+/+	+/+	-	+/-	+/-	-
4.	Subsidie als aanjager van maatschappelijk investeren	RKC	-/+	-	+/+	+/-	+/+	+/-	-	+/-
5.	Onderwijshuisvesting[1]	RKC	+/-	+/-	-	-/+	+/-	+/-	-/+	-
6.	Biodiversiteit en ecologisch maaibeheer	RKC	-/+	-	-	-/-	+/-	+/+	+/-	-
7.	Toegankelijkheid/inclusiviteit	Fracties	+/-	+/-	-	-	-	-	-	-
8.	Kern en Kader	Fracties	-	+/-	-	-	-	-	-	-
9.	Gemeente moet van gas af, hoe staat het daarmee	Fracties	-	+/-	-	-	-	-	-	-
10.	Goede verbeterslag website	Fracties	0	0	+/-	0	0	0	0	-
11.	Kostenbeheersing jeugdzorg	Fracties	0	0	0	0	+/-	0	0	-
12.	Nedersaksenlijn en verdubbeling N34	Fracties	0	0	0	0	0	+/-	0	-
13.	Stikstofbeleid	Fracties	0	0	0	0	0	+/-	0	-
14.	Wat zijn de sturingsinstrumenten voor de gemeenteraad	Fracties	0	0	0	0	0	0	+/-	-

[1] Waarschijnlijk doet college dit onderzoek al.